ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

Α.1

α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Σωστό

δ. Λάθος

ε. Λάθος

Α2. δ

Α3. β

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Β.1 Ο καταναλωτής ικανοποιεί τις ανάγκες του με τη χρησιμοποίηση των αγαθών. Για τον καταναλωτή, χρησιμότητα ενός αγαθού είναι η ικανοποίηση την οποία απολαμβάνει σε μια ορισμένη χρονική περίοδο από την κατανάλωση του αγαθού αυτού. Επιδίωξη του καταναλωτή είναι να μεγιστοποιεί τη χρησιμότητα που απολαμβάνει από την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Η επιδίωξη της μέγιστης χρησιμότητας αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της συμπεριφοράς του καταναλωτή στη ζήτηση αγαθών

Την παραπάνω επιδίωξη περιορίζουν δυο παράγοντες οι οποίοι σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο είναι δεδομένοι για τον καταναλωτή: Το χρηματικό του εισόδημα και οι τιμές των αγαθών.

Με τον όρο χρηματικό εισόδημα εννοούμε ένα συγκεκριμένο αριθμό χρηματικών μονάδων που μπορεί να διαθέσει για την αγορά αγαθών.

Με τον όρο τιμή ενός αγαθού εννοούμε τον αριθμό των χρηματικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση μιας μονάδας από το συγκεκριμένο αγαθό.

Επομένως, ο καταναλωτής είναι αναγκασμένος να επιλέξει αυτά τα αγαθά και σε εκείνες τις ποσότητες που του επιτρέπει το εισόδημά του, έτσι ώστε από την κατανάλωσή τους να μεγιστοποιεί τη χρησιμότητά του. Μια τέτοια συμπεριφορά ονομάζεται ορθολογική συμπεριφορά και ο καταναλωτής ορθολογικός καταναλωτής.

Ένας ορθολογικός καταναλωτής, ο οποίος σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο έχει έτσι κατανείμει το

econacademy.gr

εισόδημά του, ώστε αγοράζοντας αυτά τα αγαθά και σε εκείνες τις ποσότητες να μεγιστοποιείται η χρησιμότητά του, λέμε ότι βρίσκεται σε ισορροπία. Αυτό σημαίνει ότι, αν δεν υπάρξει καμία μεταβολή, για παράδειγμα στις προτιμήσεις του, στις τιμές των αγαθών ή στο εισόδημά του, δεν έχει κανένα λόγο να μεταβάλει τη συμπεριφορά του.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Επειδή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του Ψ και η παραγωγή του αγαθού Ψ είναι 250 μονάδες προϊόντος, τότε στο συνδυασμό Α ισχύει: $Ψ_A = 250$ και $X_A = 0$

(Α→Β) $ΚΕ_{X→Ψ} = \frac{ΔΨ}{ΔX} \frac{250-150}{50-0} = 2$

(Β→Γ) $ΚΕ_{X→Ψ} = \frac{ΔΨ}{ΔX} = \frac{150-75}{75-50} = 3$

(Γ→Δ) $ΚΕ_{Ψ→X} = \frac{ΔX}{ΔΨ} → 5 = \frac{75-0}{XΔ-75} ↔ X_Δ = 90$

Ο συμπληρωμένος πίνακας έχει ως εξής:

	Ποσότητες αγαθού Χ	**Ποσότητες αγαθού Ψ**	**Κόστος Χ (σε μονάδες Ψ)**	**Κόστος Ψ (σε μονάδες Χ)**
Α	**0**	**250**		
			2	**1/2**
Β	50	150		
			3	**1/3**
Γ	75	75		
			5	**1/5**
Δ	**90**	0		

Γ2.

(Β→Α) $ΚΕ_{Ψ→X} = \frac{ΔX}{ΔΨ} = \frac{50-0}{250-150} = ½$

(Γ→Β) $ΚΕ_{Ψ→X} = \frac{ΔX}{ΔΨ} = \frac{75-50}{150-75} = 1/3$

(Δ→Γ) $ΚΕ_{Ψ→X} = \frac{ΔX}{ΔΨ} = \frac{90-75}{75-0} = 1/5$

Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ είναι αυξανόμενο καθώς αυξάνεται η παραγωγής του. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών.

Καθώς αυξάνεται και η παραγωγή του Ψ, αποσπώνται από την παραγωγή του Χ συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την παραγωγή του Ψ. Απαιτούνται, δηλαδή, ολοένα και περισσότερες μονάδες από το αγαθό Χ για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του αγαθού Ψ, πράγμα που σημαίνει αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας.

Γ3. Υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται Χ = 80 μονάδες προϊόντος.

	Χ	Ψ
Γ	75	75
Γ'	80	$\Psi_{\Gamma'}$
Δ	90	0

(Γ→Γ') $KE_{X\to\Psi} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \rightarrow 5 = \frac{75-\Psi\Gamma\prime}{80-75} \leftrightarrow \Psi_{\Gamma'} = 50$

Επειδή ο συνδυασμός Γ'(Χ = 80 ,Ψ = 50) είναι μέγιστος, ο συνδυασμός (Χ = 80, Ψ = 45) είναι εφικτός και βρίσκεται αριστερά της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων. Αυτό σημαίνει πως στο συγκεκριμένο συνδυασμό ένας ή ορισμένοι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται και η οικονομία δεν παράγει στο μέγιστο των δυνατοτήτων της.

Γ4. Υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται Χ = 20 μονάδες προϊόντος.

	Χ	Ψ
Α	0	250
Β'	20	$\Psi_{B'}$
Β	50	150

(Α→Β') $KE_{X\to\Psi} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \rightarrow 2 = \frac{250-\Psi\prime B}{20-0} \leftrightarrow \Psi_{B'} = 210$

Ομοίως, υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται Χ = 70 μονάδες προϊόντος.

	Χ	Ψ
Β	50	150
Β'	70	$\Psi_{B'}$
Γ	75	75

(Β→Β') $KE_{X\to\Psi} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \rightarrow 3 = \frac{150-\Psi B\prime}{70-50} \leftrightarrow \Psi_{B'} = 90$

Άρα, αν η παραγωγή του Χ αυξηθεί από 20 σε 70 μονάδες προϊόντος, θα πρέπει να θυσιαστούν 210 - 90 = **120 μονάδες του αγαθού Ψ**.

econacademy.gr

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Για $P_E = 4$ έχουμε: $Q_E = 400 - 20 \bullet 4 \leftrightarrow Q_E = 320$ μονάδες προϊόντος
Μετά την αλλαγή των προτιμήσεων των καταναλωτών, η νέα συνάρτηση ζήτησης που προκύπτει είναι:

$Q_{D'} = Q_D + 100 \leftrightarrow Q_{D'} = 500 - 20P$

Στο νέο σημείο ισορροπίας έχουμε:

$Q_{E'} = 380 \rightarrow 500 - 20 \bullet P = 380 \leftrightarrow P_E = 6$ χρηματικές μονάδες

Από τα παραπάνω δεδομένα προκύπτει ο παρακάτω πίνακας:

	P	Q_D	Q_S
E	4	320	320
E'	6	380	380

Επειδή η συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική έχει τύπο: $Qs = \gamma + \delta P$
Σχηματίζουμε δύο σχέσεις με βάση τις συντεταγμένες των σημείων ισορροπίας (πριν και μετά τη μεταβολή της συνάρτησης ζήτησης) και λύνουμε σύστημα.

$320 = \gamma + \delta \bullet 4$ (1)
$380 = \gamma + \delta \bullet 6$ (2)

Αφαιρώντας κατά μέλη προκύπτει: $\delta = 30$ και αντικαθιστώντας το δ στη σχέση (1) προκύπτει $\gamma = 200$.

Άρα η συνάρτηση προσφοράς είναι: $\mathbf{Qs = 200 + 30P}$

Δ2. (E→ E') $Es = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \bullet \frac{PE+PE'}{QE+QE'} = \frac{380-320}{6-4} \bullet \frac{4+6}{320+380} = \mathbf{3/7}$

Άρα η προσφορά είναι **ανελαστική** διότι Es < 1.

Δ3.
α) Αντικαθιστούμε $P_A = 4$ στη συνάρτηση προσφοράς καθώς και στη νέα συνάρτηση ζήτησης και έχουμε:

$Q_{SA} = 200 + 30 \bullet 4 = 320$ μονάδες προϊόντος
$Q_{D'A} = 500 - 20 \bullet 4 = 420$ μονάδες προϊόντος

Άρα το έλλειμμα που δημιουργείται στην αγορά είναι ίσο με 420 – 320 = **100 μονάδες προϊόντος.**

β) Υπολογίζουμε την προσφερόμενη ποσότητα που είναι διατεθειμένοι οι παραγωγοί να προσφέρουν για $P_A = 4$. Άρα $Q_{SA} = 200 + 30 \bullet 4 = 320$

Αντικαθιστώντας την προσφερόμενη ποσότητα στη νέα συνάρτηση ζήτησης υπολογίζουμε τη μέγιστη τιμή στην οποία είναι διατεθειμένοι οι καταναλωτές να αγοράσουν την προσφερόμενη ποσότητα.

econacademy.gr

$Q_{SA} = Q_{D'2} \rightarrow 320 = 500 - 20P_2 \leftrightarrow P_2 = 9$ χρηματικές μονάδες.

Άρα το **μέγιστο πιθανό καπέλο** είναι ίσο με $P_2 - P_A = 9 - 4 =$ **5 χρηματικές μονάδες.**

Δ4. Με την επιβολή ανώτατης τιμής μπορεί να ανατρέπεται η ισορροπία στην αγορά και να δημιουργούνται ελλείμματα και παράνομες αγορές. Αυτό δε σημαίνει ότι το κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει στη λειτουργία της αγοράς, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω. Η επιβολή ανώτατης τιμής πρέπει να είναι βραχυχρόνια, για να αποφεύγεται η "μαύρη αγορά".

econacademy.gr